

NOTATKA

Z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 9 marca 2010 r.

Nr posiedzenia: 107

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jerzy Chróścikowski – przewodniczący komisji.

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat reformy wspólnej polityki rybackiej w kontekście potrzeb i oczekiwań polskiego sektora rybołówstwa.
 2. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat perspektyw rozwoju rybactwa śródlądowego w Polsce.
 3. Informacja Związku Producentów Ryb na temat aktualnych problemów producentów ryb w Polsce.
 4. Projekt stanowiska komisji dotyczącego wniosków zgłoszonych podczas konferencji „Gospodarka wodna na wsi i w rolnictwie”.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Małgorzata Adamczak, Przemysław Błaszczyk, Jerzy Chróścikowski, Lucjan Cichosz, Piotr Głowski, Henryk Górski, Kazimierz Jaworski, Ryszard Knosala, Sławomir Kowalski, Jan Olech, Zdzisław Pupa, Grazyna Sztark, Grzegorz Wojciechowski,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
 - sekretarz stanu Kazimierz Plocke,
 - zastępca dyrektora Departamentu Rybołówstwa Janusz Wrona,
 - radca w Departamencie Rybołówstwa Leszek Dybiec,
 - naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Morza Bałtyckiego w Departamencie Rybołówstwa Marta Kaniewska-Królak,
 - Ministrastwo Finansów:
 - radca w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa Jacek Werner,
 - prezes Związku Producentów Ryb Oddział Rybackich Użytkowników Jezior, Rzek i Zbiorników Zaporowych w Ełku Andrzej Abramczyk,
 - prezes związku Producentów Ryb w Poznaniu Krzysztof Karoń,
 - członek związku Producentów Ryb w Poznaniu Mirosław Cieśla,
 - członek zarządu lubelskiego oddziału Związku Producentów Ryb Marian Rapacewicz,
 - pełnomocnik Zrzeszenia Rybaków Morskich – Organizacji Producentów we Władysławowie Grzegorz Łukaszewicz,
 - wiceprzewodniczący Federacji Związków Zawodowych Marynarzy i Rybaków w Gdyni Bolesław Zasada,
 - prezes Polskiego Stowarzyszenia Przetwórców Ryb w Koszalinie Jerzy Safader,
 - członek zarządu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych Leszek Barwiński,
 - członek Stowarzyszenia Rybactwa Dolnej i Środkowej Wisły Ryszard Bartel,
 - prezes Stowarzyszenia Rybackiego Pojezierza Myśliborskiego z siedzibą

- w Chojnie Bronisław Bartoś,
- członek zarządu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych Leszek Barwiński,
 - starszy specjalista Krajowej Rada Izb Rolniczych Krzysztof Przedpełski,
 - kierownik Rybackiej Stacji Doświadczalnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego Mirosław Cieśla,
 - prezes Polskiego Towarzystwa Rybackiego Mirosław Kuczyński.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Informację przedstawił sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke. Wspólna Polityka Rybacka w obecnej formie nie odpowiada na wyzwania związane m.in. z występowaniem takich problemów, jak: przełowienie, nadmierna zdolność połowowa floty, ogromne dotacje na restrukturyzację floty, niski stopień elastyczności gospodarczych sektora oraz spadek ilości ryb łowionych przez europejskich rybaków. Niezbędna jest gruntowna przemiana polityki morskiej. Całościowa i zasadnicza reforma wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) oraz ponowna mobilizacja sektora rybołówstwa mogą w rezultacie spowodować zasadnicze zmiany, które są konieczne, aby odwrócić bieżące negatywne tendencje. Sektor rybołówstwa ma podstawowe znaczenie jako źródło żywności dla obywateli Europy oraz jako źródło dochodów w europejskich strefach przybrzeżnych. Zagwarantowanie jego przyszłości jest i musi pozostać ważnym celem politycznym Unii Europejskiej, jest jednak ono uzależnione od dostępu do przestrzeni morskiej i zdrowych ekosystemów morskich. Wzrasta konkurencja w zakresie dostępu do przestrzeni morskiej, z uwagi na coraz większe wykorzystywanie mórz i wybrzeży przez różnych użytkowników. Zmiana sposobu myślenia o WPRyb wymaga nowego spojrzenia na nią w szerszym kontekście, do czego zmierza zintegrowana polityka morska (*Integrated Maritime Policy – IMP*), dla której podstawę w zakresie ochrony środowiska stanowi ramowa dyrektywa w sprawie strategii morskiej.

W trakcie dyskusji zwracano uwagę na bardzo ważny i trudny problem niepożądanych przyłówów i odrzutów w rybołówstwie bałtyckim. Działalność połowowa musi opierać się na racjonalnych zasadach gospodarczych. Floty rybackie muszą stać się bardziej elastyczne w sensie gospodarczym oraz przystosować do zmian, jakie nastąpiły w środowisku naturalnym oraz na rynkach. Zwracano uwagę, że należy podjąć dalsze działania zmierzające do zrównoważenia zdolności połowowej i dostępnych zasobów ryb w celu zapewnienia trwałości stad w Morzu Bałtyckim. Podnoszą również, że należy w znacznie większym stopniu niż dotychczas, zwiększyć udział solidnego doradztwa naukowego w zakresie zarządzania rybołówstwem na Morzu Bałtyckim. Podczas dyskusji pruszano również problem pomocy finansowej oraz proces złomowania i rozbudowy floty rybackiej.

Odpowiadając na pytania sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke poinformował, że zjawisko odrzutów występuje na całym akwenie Morza Bałtyckiego. Zjawisko to jest także problemem we wszystkich obszarach morskich UE. Aby zlikwidować nadmierny potencjał połowowy floty należy określić jaka jest optymalna zdolność połowowa. Zagadnienia te są przedmiotem analiz ekspertów i naukowców państw bałtyckich, na podstawie porozumienia ministrów ds. rybołówstwa. Zdaniem przedstawiciela ministerstwa rolnictwa, państwom członkowskim należy umożliwić swobodę w zakresie decydowania o procesie złomowania i rozbudowy tych segmentów floty, które w przyszłości będą w stanie realizować nowe wyzwania. Chodzi o polityczne, prawne i ekonomiczne zapewnienie możliwości wykorzystania posiadanych przez część państw członkowskich doświadczeń połowowych i wiedzy techniczno-technologicznej na tych akwenach, gdzie nie przyniesie to uszczerbku rybołówstwu wewnątrz Unii.

Ad. 2 i 3 Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke przedstawił informację temat perspektyw rozwoju rybactwa śródlądowego w Polsce. Podstawę rozwoju rybactwa śródlądowego stanowi Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Środki finansowe przewidziane w tym programie na rozwój rybactwa śródlądowego to łącznie 368,5 mln zł. Ponadto przewidziano środki finansowe

na ochronę i rozwój fauny i flory wodnej w kwocie 66,8 mln zł. Przy tym należy podkreślić, że w ramach SPO „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006” na rozwój rybactwa śródlądowego przeznaczono około 58,9 ml zł. W okresie programowym na lata 2007-2013 priorytetowym celem jest zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju tego sektora. Zostanie to osiągnięte poprzez tworzenie takich warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych prowadzenia działalności hodowlanej i połowowej, które w miarę możliwości zagwarantują jej ekonomiczną opłacalność, utrzymają korzystny wpływ na środowisko naturalne, zaspokoją potrzeby rynku i oczekiwania konsumentów, a także zachowają jej tradycyjny charakter i znaczenie dla lokalnych i regionalnych społeczności. Racjonalnie prowadzone rybołówstwa śródlądowego, w tym rybołówstwa zorientowanego na potrzeby rekreacyjne społeczeństwa (turystyka wędkarska) przynosi szereg korzyści o charakterze społecznym i środowiskowym. Ich ekonomiczną wartość trudno jest wycenić. Dlatego w okresie 2007-2013 planowane jest wzmocnienie korzystnego wizerunku rybołówstwa śródlądowego przez wsparcie kampanii służących upowszechnieniu informacji o roli i znaczeniu rybołówstwa śródlądowego dla środowiska naturalnego i rozwoju społeczno-gospodarczego na poziomie lokalnym.

Informację na temat aktualnych problemów producentów ryb w Polsce przedstawił prezes Związku Producentów Ryb Krzysztof Karoń. Zdaniem członków związku, należy szybko przeprowadzić prywatyzację stawowych gospodarstw rybackich będących w zasobach Agencji Nieruchomości Rolnych. Umożliwi to właściwe, porównywalne warunki ekonomicznego gospodarowania, jak również zabezpieczy substancję materialną tych gospodarstw przed degradacją. Dopóki to nie nastąpi, ANR winna czynnie uczestniczyć w inwestycjach ochraniających urządzenia hydrotechniczne i budowle stawowe przed ich niszczeniem. ANR na chwilę obecną jest jeszcze w posiadaniu ok. 30,5 tys. ha stawów. Należy również zobowiązać ANR do dokonania aktualizacji geodezyjnej stawów rybnych. W wielu gospodarstwach rybackich dzierżawionych z ANR, dzierżawcy ponoszą niesłuszne, bardzo wysokie opłaty podatkowe, bo w ewidencji geodezyjnej grunty pod stawami nie są zakwalifikowane jako wodnośrodowiskowe.

W trakcie dyskusji wskazywano, że usunięcie ust. 3 w art. 52 ustawy o ochronie przyrody, który obejmuje ptaki szeroką ochroną, nawet wtedy gdy stanowią przyczynę poważnych szkód w szczególności w gospodarstwach rybackich – chodzi tutaj o kormorana i czapłę - zupełnie bezpodstawnie rozszerzona jest ochrona dla tych ptaków. Jest to sprzeczne nie tylko z „dyrektywą ptasia”, która nie chroni kormorana i czapli, ale przede wszystkim w świetle rozrastającej się populacji tych zwierząt, jest bardzo krzywdząca dla polskiej gospodarki rybackiej. Postulowano o szybkie wdrożenie pomocy finansowej ze środków UE w ramach SPO na lata 2007-2013, szczególnie programu dopłat wodnośrodowiskowych dla gospodarstw stawowych. Przedstawiciele organizacji i stowarzyszeń rybackich, bardzo negatywnie ocenili rozpowszechniane przez przedstawicieli Ministerstwa Środowiska informacje, że rybacy otrzymują 600 zł dopłaty z tytułu płatności dla stawów znajdujących się na obszarze Natura 2000. Ich zdaniem, jeszcze żaden rybak tych dopłat nie otrzymał. Realizacja płatności wyniesie tylko ok. 34 % - powoduje to w środowisku rybaków, kolosalne niezadowolenie, zwłaszcza w kontekście „absolutnej wolnoamerykanki” związanej z brakiem czytelnych zasad, sporządzania i przyjmowania wniosków rybaków przez ARiMR, oraz kilkukrotne zmienianie zasad sporządzania wniosków i ich dokumentowania w czasie przyjmowania wniosków przez ARiMR.

Ad. 4 Z powodu braku kworum komisja nie przyjęła stanowiska.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.